

Chief Nursing Information Officer (CNIO)

Nationell rollbeskrivning

Svensk förening för omvårdnadsinformatik – 2026

Klinisk informatik handlar om att "analysera, designa, utveckla, implementera och utvärdera informations- och kommunikationssystem som förbättrar individens och befolkningens hälsoreultat, förbättrar patientens vård och stärker relationen mellan vårdgivare och patient" (1).

Introduktion

Omvårdnadsinformatik har en lång historia med rötter tillbaka till Florence Nightingale, som på 1850-talet sammanställde och bearbetade data för att förbättra saniteten på militärsjukhus genom omvårdnad och medicinska protokoll. American Nursing Association (ANA), definierar omvårdnadsinformatik som specialiteten som integrerar omvårdnadsvetenskap med multipel informationshantering och analytisk vetenskap för att identifiera, definiera, hantera och kommunicera data, information, kunskap och visdom i sjuksköterskans arbete (2). Omvårdnadsinformatik stödjer sjuksköterskor, brukare, patienter, det interprofessionella vårdteamet och andra intressenter i deras beslutsfattande för att uppnå önskade resultat. Detta stöd åstadkoms genom användning av informationsstrukturer, informationsprocesser och informationsteknologier (3).

År 1992 erkände ANA omvårdnadsinformatik officiellt som ett specialinområde. Svensk sjuksköterskeförening bildade 2002 en sektion för omvårdnadsinformatik, svensk förening för omvårdnadsinformatik, i syfte att bidra till patientcentrerad, evidensbaserad utveckling av hälso-sjukvården, främja forskning, utveckling och utbildning inom omvårdnadsinformatik samt att utveckla tvärprofessionellt samarbete inom informationshantering. Senare, 2012, publicerades en kompetensbeskrivning för hälsoinformatik till sjuksköterskor både på grundnivå och de med specialisering på avancerad nivå. Informatik är en av de sex kärnkompetenser som ska återfinnas som röda trådar genom hela utbildningssystemet och sammanflätas med övriga kunskapsområden (4).

Implementeringen och etablering av elektroniska journalsystem har skapat ett behov och efterfrågan på nya kliniska informatikroller inom hälso- och sjukvård. Rollerna behövs på en taktiskt och strategisk nivå för att kunna stödja klinisk praxis. Internationellt finns rollen Chief Clinical Informatics Officer (CCIO) och utifrån klinisk bakgrund är rollerna indelade i Chief Medical Information Officer (CMIO), Chief Nursing Information Officer (CNIO), Chief Pharmacy Information Officer och Chief Dental Information Officer (CDIO).

Ledare inom klinisk hälsoinformatik ska arbeta för att:

- Främja evidensbaserad vård och rehabilitering utifrån ett teambaserat perspektiv.
- Förbättra kvaliteten och effektiviteten av vård
- Driva utvecklingsarbete för agila arbets- och dataflöden
- Tillhandahålla verktyg för att göra nya upptäckter som var omöjliga med pappersjournaler

Vad är en CNIO?

Rollen som Chief Nursing Information Officer (CNIO) har växt fram det senaste decenniet med en insikt om att omvårdnadsledarskap krävs för att överbygga klyftan mellan den kliniska vården och tekniken för den största sektor av vårdpersonal, sjuksköterskor. I USA, Canada och Storbritannien är CNIO en etablerad roll. Tillsammans med CMIO och chefssjuksköterskan har CNIO en drivande roll inom sin organisation att säkerställa en god och säker vård. CNIO är positionerad för att leda viktiga initiativ som leder till förbättrad klinisk effektivitet och kvalitet både operativt och finansiellt (5-7) och ger stöd gällande beslut kring hantering och delning av data (8).

Vilket värde har CNIO för en organisation?

En CNIO stödjer organisationen genom att vara en länk mellan olika verksamheter såsom inom områdena teknik, IT, ekonomi, administration och den kliniska personalen inom vårdens verksamheter. Personen har en förståelse för den förändringshantering som krävs inom hälso- och sjukvården och kopplar förändringsbehoven till organisationens strategi på alla nivåer (6, 7).

Det är av betydelse att ha en CNIO som arbetar nära ledningen i sin organisation. Anledningen är att det förstärker kopplingen och kommunikationen till de tekniska verksamheterna och bidrar till att koppla deras arbete till den kliniska effekten/nyttan. Detta möjliggör en ökad förståelse hos de kliniska verksamheterna hur elektroniska patientjournaler kan driva patientens kvalitet och säkerhet framåt. En CNIO kan således stödja hälso- och sjukvård med att nyttja teknologin där användning av kliniska data i största mån möjliggör säker och kvalitativ vård och bidrar i sin tur till förbättrade kliniska resultat (6, 7).

En CNIO tar med sig klinisk expertis i kombination med kunskap om eHälsa, IT och informatik och erbjuder det ledarskap som behövs för att driva framgångsrika implementeringar av ny teknik och metoder för leverans av vård (7).

Vad gör en CNIO?

CNIO fungerar som den taktiska och strategiska länken för hälso- och IT insatser och representerar omvårdnad och vårdteamets behov. Internationellt sträcker sig ansvarsområdet bortom omvårdnad till flera kliniska och stödjande verksamheter. En

viktig del av rollen är att främja samarbete och kommunikation mellan olika yrkesgrupper.

En CNIOs fokusområde är införande och användning av kliniska system som stödjer vårdens strategiska mål. En CNIO samarbetar med chefssjuksköterskan (CNO) och ger strategisk riktning samt övergripande styrning av kliniska informatikinitiativ som är i linje med omvårdnadsverksamhetens vision och mål.

Inom strategi och ledarskap

- Ansvarar för framtagande av informatikstrategier för utveckling, förbättring och implementation av omvårdnadsinformatik som harmoniseras med övergripande strategier för omvårdnad och andra verksamhetsområden.
- Tillser att den framtagna strategin för omvårdnadsinformatik tillämpas vid exempelvis upphandlingar, implementering och förvaltning av vårdinformationssystem.
- Kombinerar sin kunskap om patientvård, informatiska koncept och förändringsledning för att effektivt tillgodose informations- och kunskapsbehoven hos vårdpersonal och patienter för att främja säker och effektiv användning av vårdinformationssystem.
- Deltar i utvecklingen av systemstrategier tillsammans med andra seniora kliniker, informatiker och verksamhetsledare.
- Fungerar som förändringsagent vid identifiering, utveckling, planering, implementering och mätning av informatikstrategier för att stödja en kvalitativ vård.
- Deltar i kravställning, utveckling och implementering av lämpliga tjänsteleveranser i samarbete med IT för att definiera, leverera och förbättra tjänster.
- Sammanför omvårdnadsforskning och evidensbaserad omvårdnads kunskap i omvårdnadsinformatikens praktik.
- Upprätthåller relationer med viktiga partners och seniora ledare nationellt och internationellt för att utnyttja bästa praxis, utvärdera och främja framväxande teknologier och distribuera kunskap internt för att informera om planer och strategier.
- Arbetar med exempelvis leverantörer för att proaktivt besluta om strategier för utveckling och/eller förbättring av vårdinformationssystem i syfte att möta organisationens behov.
- Arbetar med chefer inom klinisk verksamhet och IT för att utvärdera effektiviteten hos teknologier och arbetsflöden som påverkar kliniska användare.
- Samarbetar med CNO och andra ledande sjuksköterskor vid planering och implementering av förbättringsarbeten, verksamhetsutveckling och IT-projekt.

- Arbetar med att driva utvecklingen av vårdinformationssystem som kan möjliggöra rapportering av omvårdnadsvariabler för att utvärdera patientresultat, stödja forskning samt kvalitetsförbättringar.
- Arbetar strategiskt för att uppnå en kompetent och teknikanpassad kunskap bland omvårdnadspersonal.
- Ansvarar tillsammans med andra ledare inom informatik för den strategiska kliniska inriktningen för hälsoinformatik och teknikdesign, implementering och leverans
- Medverkar till förändringsledning för att stödja säker och effektiv utformning, implementering och användning av digitala lösningar för att förbättra kvaliteten och resultaten av den givna vården
- Deltar i verksamhetens olika styrgrupper och andra relevanta grupper för att säkerställa att omvårdnadsinformatik inkluderas vid implementering av nya system.
- Arbetar för en digital transformation inom omvårdnad.

Kvalitet

- Samordnar och samarbetar med administrativa verksamheter, kliniska chefer, IT, ekonomiavdelning och kvalitet- och patientsäkerhetsorganisationer i utveckling av högkvalitativa och innovativa kliniska informationssystem som hjälper kliniskt verksam personal i deras arbete
- Samarbetar med tekniska, kliniska och innovativa verksamheter inom organisationen för att skapa kliniska processer och arbetsflöden i syfte att maximera patientsäkerhet och effektivitet.
- Ansvarar för att kvalitetsförbättringsarbetet är förenligt med främjande av informatikforskning, internationella och nationella informatiska riktlinjer och rekommendationer, samt evidensbaserad praxis som stödjer positiva kliniska resultat.
- Säkerställer samordning och integrering av standardiserad och strukturerad omvårdnadsinformation i vårdinformationssystemen.
- Fungerar som förändringsagent vid identifiering, utveckling, implementering och uppföljning av informatikstrategier för att stödja högkvalitativ vård och professionell omvårdnad.
- Verkar för utvärdering och analys av vårdinformationssystemens påverkan på hälso- och sjukvården och rekommenderar justering av system, processer och arbetsflöden för att säkerställa positiva omvårdnadsresultat.
- Samarbetar med andra experter för att utveckla och säkerställa en teknisk arbetsmiljö och infrastruktur som stödjer patientsäker vård.
- Främjar användningen av informationssystem genom att medverka i design, utveckling och implementering av verktyg för beslutstöd för att förbättra patientsäkerheten.

- Tillsammans med chefsläkare, chefsjuksköterska samt kvalitet- och patientsäkerhetssamordnare och hälsoinformatiker samlar in, analyserar och rapporterar omvårdnadsdata kring patientsäkerhetsfrågor och utfall.

Teknologi

- Samarbetar med administrativ-, medicinsk- och IT- personal för att överföra kliniska behov till kravspecifikationer för tekniska lösningar.
- Arbetar för en tillåtande miljö där det är acceptabelt att övervaka och rapportera fel där IT är en bidragande faktor.
- Ansvarar för framtagande av IT-krav för omvårdnad.
- Bidrar med kunskap inom omvårdnadsinformatik för katastrofplanering och beredskapsprocedurer.
- Deltar i planering, testning och beslutsfattande på strategisk och taktisk nivå vid uppdateringar och implementering av nya vårdinformationssystem samt tillser att omvårdnadsaspekter beaktas och riskbedöms innan driftsättning.
- Medverkar i riskanalyser av vårdinformationssystem och säkerställer att systemen genomgått riskanalys innan implementering.

Vilken kompetens behöver en CNIO?

Följande kompetens rekommenderas av HIMSS, Healthcare Information and Management System Society, och AMIA (1,6):

- Masterexamen i informatik (rekommenderad) eller övrig masterexamen i liknande område såsom MBA eller informationssystem.
- Legitimerad sjuksköterska med en magisterexamen och/eller doktorsexamen i omvårdnad.
- Erfarenhet av informatik minst 3 år.
- Klinisk erfarenhet, minst 5 år.
- Erfarenhet av ledarskap, minst 2 till 3 år.

Referenser

1. Kannry J, Sengstack P, Thyvalikakath T, Poikonen J, Middleton B, Payne T, et al. The Chief Clinical Informatics Officer (CCIO): AMIA Task Force Report on CCIO Knowledge, Education, and Skillset Requirements. *Appl Clin Inform*. 2016;16(1):143–76.
2. American Nursing Association (ANA). What is Nursing Informatics and Why Is It so Important? 2023 [Available from: <https://www.nursingworld.org/content-hub/resources/nursing-resources/nursing-informatics/>].
3. American Nursing Informatics Association (ANIA). The role of the Chief Nursing Informatics Officer 2018 [Available from: <https://www.ania.org/assets/documents/position/cnioPosition.pdf>].
4. Svensk sjuksköterskeförening. Kompetensbeskrivning Hälsoinformatik för legitimerad sjuksköterska och för legitimerad sjuksköterska med specialisering inom hälsoinformatik 2012 [Available from: : kompetensbeskrivning sjuksköterskor inom hälsoinformatik.pdf (swenurse.se)].
5. Strudwick G, Lo B, Kemp J, Jessa K, Tajirian T, White P, et al., editors. Opportunities and challenges to enhance the value and uptake of Chief Nursing Informatics Officer (CNIO) Roles in Canada: A Qualitative Study. *AMIA Annu Symp Proc*; 2023.
6. Canadian Nurses Association (CAN). The value of the Chief Nursing Officer role for Healthcare Organizations in Canada 2022.
7. Health Care Information and Management Systems Society (HIMSS). Chief Nursing Informatics Officer Job description 2020 [Available from: [himss-cnio-job-description-2020-final.pdf](#)].
8. Campbell R. The five "rights" of clinical decision support. *J AHIMA*. 2013;84:42–7.